

PARIS
PHOTOGRAND PALAIS ÉPHÉMÈRE
CHAMP DE MARS - PARIS
13-14 NOV 2021
&
ONLINE VIEWING ROOM

PARIS-PHOTO

FOTOĞRAFİN BEŞİĞİNDEKİ FUAR

Fotoğraflar © MEHMET ÖMÜR

MEHMET
ÖMÜR

COVID-19 pandemisi nedeniyle 2020 yılında iptal edilen **Paris-Photo Fotoğraf Fuarı** bu yıl 12-14 Kasım tarihleri arasında sanki geçen kara yılın intikamını alırcasına görkemli geçti. Fotoğraf Dergisi'nin bu yıl da akreditasyon alması ayrıca hoşumuza gitti. Her yıl Grand Palais'de yapılan bu fuar, binanın yenileme çalışmaları nedeniyle kapandığı için Champ de Mars'ta kurulan geçici Grand

Palais'de yapıldı. 28 ülkeden 127 galeri fuarın omurgasını oluşturdu. Diğer iki ana sektörden birincisi "**Curiosa**" adı altında sektör olup yıldızı yükselen fotoğrafçılara ayrılmıştı. Diğer de bu fuarın olmazsa olmazı yayıncılık sektörüne ayrılmıştı. Fuarın yönetici başkanı **Florence Bourgeois** bu sektör için fuarın DNA'sı tanımını yaptı. 9 ülkeden 30 yayıncı fuarda yerlerini almışlardı.

MEHMET ÖMÜR - ED KASHI

Gerçekten de fotoğraf kitapseveri olarak zamanımın büyük bir kısmını kitapları inceleyerek geçirdim. **Ed Kashi'nin "Abandoned Moment"** adlı son kitabını kendisine imzalattım. New York'da bir tam gün sokaklarda dolaşip fotoğraf çektiğimiz o sıcak yaz gününü konuştuk. Bu alanda "**Artist Talk**" bölümünden seçilmiş ve kitabı çıkmış sanatçılarla röportajlar yapılıyor ve kitaplarının tanıtımı isteniyordu. Burada bir Türk sanatçısı **Cemre Yeşil Gönenli** ile karşılaşmak, tanışıp konuşmak hoş oldu. Akıcı İngilizcesiyle yeni çıkan ve PHotoESPAÑA'da ödül alan "**Hayal ve Hakikat**" adlı kitabını ve diğer kitabı "**Double Portrait**"i tanıttı.

CEMRE YEŞİL GÖNENLİ

Ana sektörde ağırlık üçte birle oranla Fransız galerilerine ait olsa da Amerikan galerileri de Fransızların yarısı kadar bir yere sahiptiler. Tabii ki fotoğraf sanatının çok sevildiği İngiltere, Almanya ve diğer ülkeler de

değişik sayıda galeriyle katılmışlardı. Fotoğraf sanatı tarihçisi İsviçre'deki Le Locle Müzesi Müdürü **Nathalie Herschdorfer** 30 kadın fotoğrafçı seçerek **ELLES X Paris-Photo** adlı bir etkinlik yarattı. Buraya **Anna Atkins, Sally Mann, Dora Maar, Mary Ellen Mark, Orlan** gibi önemli fotoğrafçıların yanında **Ester Vonplon** ve **Mama-Diarra Niang** gibi genç kadın fotoğrafçıları seçmeyi ihmal etmediğini anladık. Fotoğraf koleksiyoneri bazı önemli kuruluşların da sergilenen eserler arasından seçimler yaptıklarını gördük. Örneğin J.P.Morgan 1871 yılında New York'ta kurulmuş yatırım bankacılığı yapan bir kurum. Çok önemli bir fotoğraf koleksiyonuna sahip. Paris Photo'da bu kurumun küratörleri 20

fotoğraf seçip bizim fuardaki önemli fotoğraflara konsantre olmamıza yardımcı oluyor.

Fuar tüm zamanlara bir yolculuk niteliğinde... **Roger Fenton'un** görülmemiş fotoğraflarını ve **Irving Penn'in** işlerini hatta **Richard Avedon'un** çok sayıda çalışmalarını izlemek mümkün. **Bernd** ve **Hilla Becher** ikilisi de fotoğraf tarihini fuara taşıyan Alman ailesiydi. Objektif Alman fotoğraflarının bu efsane fotoğrafçıları çok sayıda izleyici buldu. Bu yılki fuarda bir yenilikle karşılaştık. Fuara katılmayan galeri ve izleyicileri bir araya getirmeyi amaçlayan bir site kurulmuş. <https://parisphoto.viewingrooms.com/fr/home/> adresinden fuardan sonraki günlerde de bu sanal sergiyi gezmek olası.

Bu yıl 10 tane solo sergi vardı ve bunların başında fuara damgasını vuran **Tomasz Machcinski** vardı. Brüt sanat üzerine uzmanlaşmış Christian Berst Gallery tarafından sergilendi. Tomasz Machcinski bize fotoğraf meraklılarının bildiği Miroslav Tichy'nin bir başka versiyonu gibi geldi. Çok ilginç bir öyküsü var. Machcinski aslında savaş sırasında yetim kalmış bir teknisyen. Tomasz, Joan Tompkins adlı Hollywood artistinin kendisine imzaladığı fotoğraftan öylesine etkileniyor ki bu yıldızın kendi annesi olduğunu sanmaya başlıyor. Bu kafa karışıklığı 20 yıl sürüyor. Artistin annesi olmadığını anlamasından sonra bugüne kadar 22.000 tane kurgu otoportre çekiyor. Her türlü kılığa girdiği bu portreler 2019 da "Arles Buluşmaları"ndan sonra şimdi Paris-Photo'da sergilendi. Etkileyici bulduğumu söyleyebilirim. Cindy Sherman'dan 10 yıl önce bu seriyi yapmaya başlamış. Hem manken, hem yönetici, hem kostümcü, hem performans sanatçısı, hem de fotoğrafçı rolü üstlendiği portreleri binlerce izleyiciyi galeriye çekmeyi başardı. Bugün 80'li yaşlarını yaşayan sanatçının bu fotoğrafları bir kitap yapmak veya sergi açmak amacıyla yapmadığı tamamen kendisi için yaptığını anlıyoruz. Cindy Sherman'ın kendisinden esinlenmediği de kesin. Ama benzer düşünce tarzları var. <https://christianberst.com/en/artists/tomasz-machcinski>

Sergiye damgasını vuran diğer fotoğrafçılar arasında **Herbert List** ve **Omar Victor Diop** var. Karsten Greve Gallery'nin sergilediği öldükten sonra unutulmuş son yıllarda yeniden keşfedilmiş Herbert List 40 kadar siyah beyaz fotoğrafıyla bizi Akdeniz'de yolculuğa çıkarıyor. 1930'lu Bauhaus yıllarının sürrealist ve klasisizm akımlarından etkilenen List, ışık ve kontrastın etkisindeki fotoğrafları bugün onbinlerce dolar ediyor. Omar Victor Diop, 40 yaşlarında Senegalli bir fotoğrafçı önce bir fotoğraf stüdyosuna çalışmaya giriyor. Daha sonra köklerini merak edip fotoğraflarına yansıtıyor. Paris Photo'ya da çevre sorunlarıyla ilgili işlerini getirmişler. Zaten bu yılın fuarına Machcinski kadar çevre sorunlarıyla uğraşan fotoğrafçılar da damgalarını vurmuşlar. Bunların da başında **Michael Epstein** geliyor. Çevre sorunlarıyla

TOMASZ MACHCINSKI

çok fazla mücadele edip sanayicileri kızdırdığı için başı beladan kurtulmuyor. BMW'den rezidans kazanan genç fotoğrafçı **Almudena Romero da Act of Producing** adlı çalışmasıyla pigment değişiklerini ve çevre sorunlarını irdelemeye çalışıyor. Çok duygusal bir seri oluşturmuş. Kanadalı **Edward Burtynsky'nin** bir fotoğrafı Christie's de 9 Kasım'da 20-30 bin Euro aralığında satışa konmuştu. Bu çevreye duyarlı

sanatçının büyük format nefes kesen manzaraları izlemek büyük mutluluk kaynağı oldu. Başka bir mutluluk da Amerikalı ressam heykeltıraş **Cy Twombly'nin** başka hiç bir yerde sergilenmemiş fotoğraflarını izlemek oldu. Tanıdıklardan **Salgado, Araki, Don McCullin, Daido Moriyama, Helmut Newton, Walker Evans, Sophie Calle, Diane Arbus, Erwin Olaf** ve **William Klein** da yolumuza çıktılar.

SEBASTIÃO SALGADO

WILLIAM KLEIN

Fuarın diğer bir güzelliği de panelleri idi. Brüt sanat, müzik ve fotoğraf ilişkisi, sinema ve fotoğraf ilişkisi gibi konularda önemli otoriteler konularını derinlemesine irdelediler. Paris-Photo demek bir mekanda fotoğraf fuarı demek anlamına gelmiyor. Geçtiğimiz yıllarda genç fotoğraf sanatçıların sergilendiği Fotofever bu sene maalesef kurulmadı ama Paris'in çeşitli yerlerinde bir ay boyu sürece muhteşem fotoğraf etkinlikleri devam ediyor. Luxembourg Müzesi'nde **Vivian Maier** retrospektif sergisi var.

www.parisphotooff.com adlı kuruluş **Imagination Paris** adlı

bir sergi yapıyor. Sergilenen 84 sanatçıdan 1 tanesi Türk fotoğrafçısı. **Cihan Bektaş**, Melbourne'da yaşayan hava fotoğrafçılığı ve video ile uğraşan bir sanatçı. Paris Photo da başka Türk sanatçı ve galerilerini görememek bizi üzdü doğrusu. Türk fotoğrafçılığının dünya standartlarında güzel bir yerde durduğunu düşünen biri olarak üzüldüğümü söylemek istiyorum. Oysa iki yıl önceki fuarda birkaç galeri ve birkaç Türk fotoğrafçıyı izleyip mutlu olmuştuk. Dilerim önümüzdeki yıl daha geniş bir Türk fotoğraf sanatçısı ile karşılaşırız. Paris'in önemli semti Saint

Germain de Paris-Photo döneminde galerilerinde fotoğraf sergilemeyi tercih etmiş durumda.

FUARDAKİ BİR PANELDEN

CİHAN BEKTAŞ

CİHAN BEKTAŞ

EDWARD BURTYNSKY

PILAR ALBARRACIN

RICHARD AVEDON

BARBARA MORGAN

Sonuçta olup olmayacağı son ana kadar belli olmayan bu dünyanın en önemli fotoğraf fuarı da zaman içinde uçup gitti. Sıra önümüzdeki yılın 25. Paris-Photo fuarını beklemeye geldi. Her yılın Kasım ayının 2. hafta sonu yapılan bu fotoğraf etkinliği gerçekten fotoğraf severler için bir şölen niteliğinde. Tüm sanatseverlere izlemelerini öneririz. Bunu önerirken de bu kadar galeri ve fotoğrafçı arasında kaybolmamak için sanat tarihçisi bir rehber eşinde gezmeyi ihmal etmeyin derim. Bir başka lezzeti oluyor. Tekrardan katılabilme umuduyla diyerek bitiriyorum. 📍